

De emplastris.

lii. medulle cruris vacce: adipis galline: mucillaginis seminis lmi ana. ʒ. iii. olei de lino quātū sufficit. si aut fortius facere volueris adde mucillaginis altee: et mucillaginis fenugreci partes cōuentētes: et pro oleo de lino ponat oleū de cheiri citrina. i. de viola citrina vel vtrūq. et si adhuc forti⁹ facere volueris adde isophūide: et glutinis danahā quātū de vna mucillaginū et mirabertis effectum ad ea que diximus.

¶ Istud emplastrū apud medicos Papienses non est multū in vsu: imo est in vsu apud medicos Mediolanenses: quia in ipso inuenit⁹ strus mirabilis. nā lenit duritiē nodositatū tuncuraturū: et multa alia operat. ¶ Gluten aut danahā vel zanach. de ipso vide in eplastro diaquilon supra.

¶ Emplastrū de aleis. descriptione Alexandri. ʒ. spicarum alei mūdaturū. ʒ. iii. ʒ. storactis aloes boni: bdelij añ. ʒ. iii. terbentine. ʒ. iii. arūgie porcine recētis: adipis anferis añ. ʒ. v. mastictis: olibani añ. ʒ. j. ʒ. euforbij. ʒ. i. croci. ʒ. ʒ. cere citrine. ʒ. iii. olei nardini. i. de spica nardi: et vini odoriferi añ. q̄tū sufficit.

¶ Istud emplm nō est in vsu. Aleū autē ē q̄ oleat. maxie aleū domesticū: et est illd qd̄ intelligit qm̄ simplr ponit: et est aliud aleum qd̄ agreste vocat. et istud appellat scordeon seu tyriaca rusticorū. Sera. in ca. de aleo: ex auctoritate Dia. inquit. aleū aliud est domesticū et aliud agreste. et est quoddam ex eo qd̄ inuenit⁹ in babilonia qd̄ non est diuisum in dentib⁹ et c. columella in li. de cultu horozū inq̄: alea q̄ in fractis spissis et olētia et c.

¶ Emplastrū relatū ad aristarcū. ʒ. cere citrine. ʒ. i. terbentine. ʒ. vi. arūgie porcine recētis adipis anferis: medulle cruris vacce añ. ʒ. iiii. bdelij: mure: olibani: storactis: oppoponacis: aloes: mastictis ana. ʒ. i. ʒ. armoniaci ʒ. iii. colofome. i. picis grece. ʒ. vii. alumis. s. alumini qd̄ a vulgo de pluma vocat. ʒ. i. spice. ʒ. vi. folij. i. malabatri. pone macē loco ei⁹ calami arōaticci: euforbij: granorū lauri ana ʒ. vii. olei balsami libā. i. olei nardini: et vini odoriferi qd̄ sufficit. confice sicut sepe narrauimus et vtēre.

¶ Istud emplm apud medicos Paptenses non est multū vsuale: sed apud medicos mediolanenses magis.

¶ Emplastrū de melliloto. ʒ. melliloti. ʒ. vi. florum camomille fenugreci granorū lauri: radicū altee et absinthij ana. ʒ. iii. semis apij: cordumeni treos: ciperi: ameos anisi. i. seminis feniculi romani: spice: cassie añ. ʒ. i. ʒ. sacchari. ʒ. iii. armoniaci ʒ. x. storactis: bdelij añ.

ʒ. v. terbentine. ʒ. i. ʒ. sicuum pinguiū numero. xii. septi caprini: resine ana. ʒ. ii. ʒ. cere. ʒ. vi. olei sancti olei de spica. q. s. aqua decoctionis fenugreci: camomille et melliloti. q. s. ad infundendū infusione diligēt miscet et confictant et epithimef cū eo.

¶ Istud emplastrū est in vsu apud omnes: maxime fm̄ istaz descriptionē: quia inuenit⁹ in ipso mirabile iuuamentū. ad omnem duritiem que est in stomacho et multa alia. Barthola. montagnana in suis consilijs in consilio de indigestione habet hanc descriptionem: sed non est omnino similis nec vsualis. Johannes concoregius in capi. de spasmo et tethano et cuze: ponit emplastrum etiaz molituum compotens: et est emplastrum de melliloto. ponitur a Mesue in suo antidotario. et sic ista descriptio Mesue est nobilitior aliis. mellilotum autem est nomen compositum a meli et lothos quod est trifolium. vnde mellilotum inter species trifolij enumerat. quidam fertulam campanā vocant: eo qd̄ seroto antiqui coronabatur: et propter id vocat etiam corona regia. Serap. in capi. de melliloton ex auctoritate Isaac eben amaraz inquit. elchilemelich ē herba que habet folia rotunda viridia et ramuli eius sunt subtiles multum: et folia rara et fructus habens vaginas subtiles rotundas sicut virge puerorum paruulorum: et sunt in eis grana pauca glauci coloris rotunda maiora granis sinapis: et quod de ipsa administratur sunt ille vagine cum eo quod est in eis et granis. mi por qd̄ hodierni generaliter ista herba non vtuntur nisi florib⁹ et non seminibus vt vult Isaac: et Aueroys. in quinto colliget ait. alcheilacmelec. i. mellilotum vel corona regia. circa instans ait. mellilotum herba est: cuius semen sili noie appellat corona regia semia cū ipsis cornib⁹ colligunt: p̄ quattuor ānos seruat. semen cū cortice in medicis ponit: ob qd̄ miroz vt dictū fuit: qz apothecarij id nō faciūt. hec aut herba apd̄ nos i ciuitate b̄ iueit cū flore croceo bōi odoris vt ē notū.

¶ Ordument. i. carui agreste. et alio nomine a romanis charda vocat: s̄ apud nos cheisim campestre dicitur.

¶ Sanfucus fm̄ Dia. a siculis amaracus nominat. herba ē ramosa: multas ḡgas sup̄ trā sp̄as h̄is cū folijs puis et rotundis nō distimilib⁹ nepte. i. calamēto mōtano. et hec ē herba q̄ a nobis maiorana vocat q̄ nota est.

¶ Mixture ad vulnera sanāda. ʒ. gariofolate radicū arthemēsie: pipinelle: camōille: pēta filōis violarū: herbe vēti: caul' rub. canap̄is

renate oim. ana. m. l. rubee quantū de oibus
hec oia bulliant in vino vsq; ad medietatem
postea cola z colature adde tertiaz partem
mellitēz cū eo bulliat deide colatz sui refua
Gartofolara herba ē similis agrimonie.
cui rādir odorē gartofolorū refert. hec apd
nos iuxta fossos inuenit. z a multis sanamū
dauocat: z apud herbaricos d: pes leporin⁹
quod falsum est.

Herba venti. s. herba venti maior q̄ par-
taria vocaf. minor autē vocaf consolidā mi-
nor vt dictū fuit supra. in vngueto maritia-
ton. paritaria a utē Apud autē. in scdo can.
vocat herba vitri: sed apud Diasc. vocaf
allinen aut parthemon qd falsum est: qz par-
themon apud ipsum est herba q̄ a modernis
vchue vocaf. z apud Serap. mricaria. z sic si
legis ca. de parthemon apd Diasc. cū cap. de
maticaria apud Sera. videbis q̄ idem est.
ergo parthemon nō est paritaria. hec parti-
taria apud nos nascit in tectis: z vocant eaz
rustici veraghū.

Caulis rubei sūt caules sic nominati: qz
eorū color rubeus est in ortis inueniuntur:
quoz folia z stipites rubrū habent colorē.

Canapis renata. i. siluestris. fm quofda
iste text⁹ est corruptus: qz debet dicere ca-
napis siluestris aut summitates canapis.
Bin⁹ aut flo. in suo antidotario hz eādā m-
cturā. z loco ei⁹ habet summitates canapis.

Rubea. s. rubea tinctorū de q̄ dixim⁹. s.

Emplastrū apostolicū fm Nicolāū in suo an-
tidotario. s. litargiriū. ʒ. vi. cere rubee: co-
lofonia. i. picis gre. añ. ʒ. ij. ppoletvisci quer-
cini añ. ʒ. i. armoniaci lapidis calaminaris.
añ. ʒ. vi. mastics olbani: mume ana. ʒ. i. ter-
bētine. galbani: bdeliū. mirre: calceucame-
non: sarcocolle: lepidos: calcis: diptami: arti-
stologie longe prassii viridis: oppoponacis
añ. ʒ. iij. cōficiē sic: galbanū armoniacū z op-
poponacū aliquātulū cōtrusa ponant in vino
vna nocte ita vt bñ cooperiant z mane bull-
iant donec liquefiant. p catiā colent z iterū
bulliant ad cōsumptionē vini deinde litargi-
riū in subtilissimū puluerē redactū cū suffi-
cienti oleo in caldario distentur: z super
igne mittat. z cū spatula agitādo tā diu bu-
lliat donec sup positū lapidi in modū cere in-
spissetur. z statim addat cera: qua liqfacta
addat colofonia. postea addatur mastix oli-
banuz z mirra: z facto intervallo ponat bde-
liūz viscus quercinus. liqfacto visco po-
natur terbētina: ea liquefacta ponatur cal-
darium in terrā tunc gumme in ipso calda-
rio paulatim ponantur iterū super ignē po-
nantur z cum spatula agitādo aliquātulū

dimittantur bullre postea addetur sarcoco-
la. deide lapis calaminaris. factō interval-
lo ponat flos eris z lepidos calcis post hec
calceucamenon semp cum spatula agitan-
do. donec aliquātulū rubere inceperit ad
ultimū diptamū z aristologia rotūda deide
infundantur in aqua frigida z ab aq̄ abstra-
ctum manib⁹ exprimendo z malaxando ita
tractetur vt tota aqua inde eriat. z inunct⁹
manibus oleo laurino magdaleones infor-
mantur: z vsut referuentur.

Emplastrū dicit dura cōfectio. apostoli-
con. i. supra positū vel supra missum inter-
tatur. Silibert⁹ de angla in cap. de vulneri-
bus in partibus interiorib⁹ habet vnā aliaz
ūdescriptionē que eadē est hoc emplastrum
multum est in vsu.

Propoleū vel propoleos fm cōp ositores
est fauus siue cera. Silibert⁹ ibidē dicit qz
ppoleos est cera alba sed hoc nō approbat
a sapientib⁹. nā propoleos est sordicies al-
ueariorum apum que vocatur mum: quod
patet per Diascō. qui de cera propolenti sin-
gulare facit capitū. z inquit quod vtilis est
ruffa: z adorata sicut storax: z mollis uōval-
de: quam manibus si volueris duces vt sto-
racem. hec videtur esse cera que apud Aui-
cen. i. scdo canoñ. vocaf mum: vbi sic inqt qz
mum pnrū est parietes domozū apū in qui-
bus faciūt oua z pullos: z addunt eis mel.
z mum quidem nigrum est sordes fenestra-
rum intrinsecarū: z forinsecarum. Auerro-
ys in qnto coll. ait alumē. i. cera citrina. Se-
rap. in capitulo de cera: de ipso mum loquit-
tur: z inquit ex auctoritate Diascō. sed mum
est superfluitas z sordes quam apes proijci-
unt extra domicilia sua: z eperitur in alue-
ariz: et melius ex mum est illud quod est
rubei coloris: odoris boni simile storaxi nō
dure substātie: sed potest malaxari sicut sto-
rax. hec est sordes vasorum apum que inue-
nitur in ouificijs alueariorum ipsarum apū:
et hanc vidi ponere in dicto emplastro non
inconuenienter: nam emplastrum ex ea red-
ditur attractiuū vt vult cōpositor.

Ciscus quercinus lachrymum est arboris
leue: erythridis coloris: intus obruffum: z
nihilā sperū hñs. supra de ipso melius ostē-
sum fuit in vngueto quercino.

Lapis calaminaris fm compositorū est
lapis magnes. Silibertus ibidem dicit. lapi-
dis calaminaris. i. calamite que apd moder-
nos ignorat cōiter: qz lapis calaminaris nō ē
est lapis calamite. i. magnes imo lapis cala-
minaris ē lapis q̄ a vulgo calaia d: q̄ tingit
es. i. antid. fo vniuersali i eodē emplzē posū

De emplastris

tū glo. l. lapis calaminarj. lapis vero cala-
mite est lapis qui attrahit ferrū. fm inten-
tionē Simonis Januensis. lapis calamina-
ris est spēs turie sicut apparet in ca. de cadū
mīa z apud nos est notū q lapis calaminarj
z lapis calamite idem nō sunt

¶ Calcecumenon. i. es vstum. Silibert⁹
ibidē dicit. calcecumenon. i. eris vsti. Dias.
in capitulo de ere vsto dicit q alij caluce-
cumenon vocant. z sic est.

¶ Lepidos calcis vel lepidos calcu. i. squā
ma eris. inuenit aut in aliquib⁹ descriptio-
nibus istius emplastrī scriptū lapis calcis
sed debet dicere lepidos calcis quia Sil-
liber. ibidem dicit lepidos calcis. id est ba-
titure eris. Diasco. in capit. de lepidā dicit
bona est q ex acutis ciprimis fit. q z patia dē
aut elitis nugax q ex tenero carmine fit hec
apud arabes tubelyocaf seu squāma seu ba-
titura eris seu cuiuscūq metalli. circa in-
strās dicit. ferri ferrugo z squama ferri eiusdem
sunt virtutis. Idē dicit Mat. silua. tū aliud
est erugo: aliud ferrugo. z aliud squamma
scozia. nā squāma vel scozia est illud latū vī
tenue qd euolat p cōcussionē a ferro. ferru-
go est que per excoctionem liquefcit a fer-
ro. alia vide ibi.

¶ Prassū viride fm cōpositorē ē flos eris:
prassū autē albū ē marubiū. flos autē eris
apud mltos est viride eris. s3 fm Simo. ia.
aliud est viride eris alrō flos eris: verū bo-
die p flore erj viride eris ponit. inuenit aut
in antidoto Jo. Serap. vnguetū de zimar. i.
viride eris. Aui. in. v. can. h3 vnguetum de
flore erj qd idē. ē ergo flos eris z vī ide eris
idē sunt: vt ostēsus fuit supra. verū est q Se-
rap. in li. de aggregatiōe simpliciū facit ca.
de zimar. id est erugie eris siue viridis eris
z aliud cap. facit de ere. z q ex eo fiunt. z ibi
docet modū faciendi eris: z inquit. flos eris
fit fm hūc modū: qū liquefit es in bottis me-
tallozū z extrahitur a clumia. z bottis aliquā
tulū terra incēse desubtus infūdo. z es pu-
rificatū dimittit in locovbi colat. tunc puri-
ficatores eius proyctūt super ipsum aquaz
dulcē donec coagulatur. z faciūt hoc donec
infrigidet. z est aqua clara ex hoc ergo qd
accidit eri ex aggregatiōe partiū admulcē
fit hec substātia. z est flos eris. alia vide ibi.

¶ Emplastrum oxicroceū ibidē. s3. croci pīctis
naualis: colofonte: cere añ. 3. iij. terbetine
galbant: armoniaci: mirre: olibanti: mastictis
ana. 3. i. z. 3. iij. fiat aut hoc modo galbanum
z armoniacū cōtusa in sufficētī aceto ponā
tur p noctē: z mane ponant ad ignez vsq ad

liquefactionē z liquefacta colent per catiaz
parū z coquant iterū vt aliquantulū cōsu-
matur: z tūc addat ipjx naualis bñ colata. li-
quefacta pice adde cerā z ea liquefacta ad-
dat colofonia z terbetina interuallō facto
ponat mastix olibanuz z mirra: z semp cum
spatula agitādo ad vltimū cū fuerit bene co-
ctū aqua frigida infundant. z ab aqua ex-
tracta manib⁹ exprimant vt aqua inde exe-
et z super mamoz inunctū oīleo laurino cum
pulvere croci supposito malaxetur z factis
magdaleonibus vsui recondatur.

¶ Istud emplastrū est in vsu. z maxime fm
istā descriptionē dicit aut oxicroceū ab oxī
qd est acetuz: z croceum a croco dicit: valet
pprie ad fracturā ossium z ad dolorē eorum
z ad multa alia. Siliber. de anglia in capt.
de vulnerib⁹ in partibus interiorib⁹ habet
vnā aliam descriptionē que idem est. Bar-
tholomeus mōtag. in suo antidotario habz
vnā aliam: sed nō est similis huic nec in vsu
est. crocus autē de quo intelligit est crocus
orientalis seu cōis qui a vulgo zaffarā dicit.
Papias ait. croc⁹ dicitur ab oppido cicilie
quod vocatur cozicuz.

¶ Emplastrū de caseo fm Basim in lib. de egrī-
tudinib⁹ iūcturaz in ca. de cura ppria lapi-
deitatis. s3. caseū atiquū. lōgi tps z nastur
cū. z pulueriza sil. postea accipe pedes por-
ci antiqui salis z coque z cū illa aqua accipe
nasturcū z misce caseum z fac emplastrum
super iuncturas lapideas: z rumpe cutis z
exibit venenositas omnis: z sic patiens sana-
bitur: z expertus sum illud sepe.

¶ Istud emplastrū nō est i vsu. Caseus fm
Aui. in scdo can. quādoqz fit ex lacte quādo
qz ex sero. z est ille qui noiā recocta natura
recens vero est frigidus z humidus in ter-
tio z salitrus antiqu⁹ est calidus z siccus in
eo. Jsidorus in capitulo de escis ait. caseus
vocatur: qz careat sero quasi carenum.

¶ Emplastrū mirabile relatū ad andromacum
fm Aui. in suo antido. s3. granoz q inuent
unt in fructu plāte que dicitur aumelt: bau-
rach rubei. i. salis rubei. salis armoniaci: ar-
stologie cretice: z radicis cucumeris asinini
z gūmi albotin oīm añ. aur. xx. piperis z ma-
cropiperis: armoniaci: z amomi z rlobalsa-
mi ana. aur. x. thuris: masculi: z mirre: z resi-
ne: sicce z aldabac frigide añ aur. x. lactis ar-
bois mori aur. x. cere añ. xxx. z adtipis ca-
pre aur. xv. amurcc olet d lilio cōstrum sufficit
ad p̄ficiendū medicine. terrentur medicine
sicce z fricē ēt inūgat q fricat eas man⁹ suas
ex amurca olet de lilio. ita vt cū gmixta fue

runt oia bene reponant z referuent. z cū ne-
cesse fuerit vti eo ad auferendā laxitudinē.
tunc sumat de eo. ʒ. iij. z adipis anatis. ʒ. iij.
et olei de alcanna. ʒ. iij. et permisceant z ad-
ministratur.

¶ **I**stud emplastrū nō est in vsu. hīc Auicē.
dicit. ʒ. granorū que inuentuntur in fructu
plante que dicitur aumeli: ʒ nō dicit q̄ planta sit
verū ipse in. iij. cañ. de ea caplm facit dicens:
q̄ aumeli est oleū dulce valde spissum sicut
mel z spissius eo extrahit ex crure arboris
q̄ est in terra murzie dulcis. z fit ex eo oleū
et cū eo admisceat etiā oleū de flore eius: et
nominat aumel z oleum mellis. z melius ex
eo est q̄d est magis clarū z spissius. z antiquus
z. neq̄ p̄ id cognouit quid sit. **I**sid. inq̄t. ole
amella nascit in palmaria syrie ciuitate ex
eo ita appellata: q̄ ex trunco oleum defluat
in crassitudine mellis saporis suauis. ¶ **A**l-
dabac siue dabac est viscus quercinus: sicut
apparet apud Serap. in cap. de visco. **I**dez
dicit Auic. in suis sinonimis.

¶ **A**murca olet de lilio. id ē fex olet de lillo.
Dia. inq̄t. amurca fex est olei nigra z aquo-
sa cū primis: que coquit solet ad mellis spissi-
tudinē: z sic vetustate accipit. Leonard⁹ de
peda palea in cap. de cura scrofularū inq̄t.
amurca olet antiqui. i. fex olei. Item **J**a. an-
glicus in ca. de paraleli dicit. fex olei olua-
rum que vocat amurca. Serap. in ca. de oli-
uis dicit. amurca olei q̄n coquit in vase eris
cabrusei quousq̄ ingrosset z fiat sicut mel.

¶ **O**leum de alcanna. i. oleū de ciprino. vnde
oleum de alcanna. i. oleū ciprini: z modus
eius infra apparebit.

Emplastrū aureū. fm eundē in libro quarto
in fen. iij. in capi. de curatione eorū q̄ sunt
difficilis cōsolidationis: z aliorū que sunt in
vltimo malitie. ʒ. merdasengi aurei boni:
eminā vnam: cere: z radicis almezereon añ.
auf. xxxvi. floris eris: auf. xvij. limature au-
ri trite: limature almerdasengi ana. auf. xl.
olet antiqui lib. iij. ponant super ipm in pri-
mis merdasengi: z aurum: z flos eris. deide
relique medicine. z iterū sumatur ostracum
furnorū: z cinis venarū: z plumbū combustū
ablutū. z fiat ex eis emplm cū oleo mirtino:
et opz vt sit illud oleū inspissatū cum merda-
sengi. verbī gratia. ʒ. i. z aceti acuti in triplo
ipm: z ex oleo aut oleo mirtino: aut oleo ane-
ti. ʒ. i. moueant cum facilitate donec resolu-
tur merdasengi. z inspissetur: et non adurat
et alteruati de eis cortices eris: z flos eris
et calx abluta sine exquisitione: fiat ex eis
puluis: et antecedit et limat ea cum melle.

deinde puluerizetur super hunc puluerē cō-
tritum eris partes. iij. cere. x. dissoluāf digi-
tis in sole. z administratur: aut ceruse et alu-
minis ana partes. viii. corticū eris: falis gē-
me: thuris floris eris: corticum granatorum
omniū ana partes. ii. calets partem vnā: ce-
re partes. x. olei mirtini quantū sufficit. z ite-
rū merdasengi olet ana lib. i. gallarū nō pfo-
ratarum: aristologie ana. ʒ. i. armoniaci. ʒ. i.
minuti thuris. ʒ. ii. fiat ex eis linimentū sup
iguē: et moueatur cū radice canne.

¶ **I**stud emplastrum non est in vsu. dicitur
aut emplastrum aureum ab auro: eo q̄ lima-
tura auri ingreditur. non dicitur autē a litargirio
auri: vt quidam crediderūt. aurū autē inter
metalla est positum. **P**lin. ait. aurum effeso
inest argentū vno pondere alibi dena alt-
bi octaua parte: in vno tamē gallie metallo
quod vecant albucrarēse tricesima sexta por-
tio inuenitur vbicūq̄ vna argēti portio est.
electrum vocatur zc. electrum etiā vocatur
succinū. i. chachabrie. circa instās ait. aurū
tempatius est alijs metallis aurū de vena
terre fit p̄ decoctionē: z in decoctione id q̄d
superfluum est ab auro separatur et catimia
seu spuma auri vocatur. Serap. in ca. de au-
ro inquit. limatura auri confert cardiace me-
lancolice. infra ait. z dixerūt antiqui quādo
accipitur anulus aureus aut argenteus: et
ponitur in igne: z cauterizantur cum eo ale-
columbarū veniūt cito. z libenter ad turrim
suā et nō separantur ab ea.

¶ **M**erdasengi aureū. i. litargirū aureū. nā
merdasengi apud auerrotin in quinto collt.
est litargirū. idem dicit **J**o. anglicus in ca.
de vlcerebus z vulneribus nasi. inde merda-
sengi aureum. i. litargirum aureum. infra
in isto emplō h̄z almerdasengi. credo q̄ sit li-
targirū argēti. ¶ **A**lmezereon. i. mezereon.
Emplastrū de violis fm **B**arthol. mōtagna
nā in suo antido. ʒ. violarum siccarum. ʒ. vi.
rosarum. ʒ. ii. spice mastictis ana. ʒ. i. ʒ. flo-
rum camomille. i. bebonigi z melliloti. i. co-
roneregie farine ordet: seminis altee añ. ʒ.
p. farine semis lini. ʒ. i. squināt: cipt: calami
aro. ana. ʒ. i. fiat emplm cū aqua cōi q̄d appli-
cetur omni die semel.

Emplastrum de eupatorio. ibidem. ʒ. eupa-
torij. m. iij. camomille: melliloti ana. m. ʒ. ci-
peri: mastictis: squinanti: spice ana. ʒ. i. sanda-
li albi z ruber: calami aro. absinthij. ana. ʒ. ii.
spodij. ʒ. i. muclagis altee. ʒ. iii. olei de ma-
stice: de spica. farine ordet ana. ʒ. ii. aceti pa-
rū. et fiat emplm cū decoctōe eupatorij.

¶ **I**stud emplastrū non ē in vsu. **E**upatoriū

De emplastris

aut est herba que apud arabes gasit vocat. scdm ho circa instans eupatorius est salvia agrestis: qd no est: vt ostensum fuit supra: in cofectione de eupatorio.

Emplastru vsuale pro crepatis. ibidem. ꝑ. picis naualis. i. vsualis. ꝑ. iii. litargirij: armoniaci: galbani: mastice ana. ꝑ. ii. cere albe et rubee colofonie. i. picis. gre. aloes. aristologie longe et rotude ana. ꝑ. iii. visci: quercini bolti an. ꝑ. vi. gipsi: mirre: thuris ana. ꝑ. ꝑ. glutinis alborin loti cu aceto. ꝑ. iii. lumbicoru terrestriu. ꝑ. iii. radice consolide maioris et minoris ana. ꝑ. ꝑ. mumi. sanguinis dracosis bdelij ana. ꝑ. i. pellicis arietine a pilis munda te et frustatum incise partes vnam sanguinis humani libra vna conficit sic. bulliat pellicis in aqua quousq; sit liquefacta. postea supra addantur predictae glutinis scriptorum glutinis capri glutinis piscium ana. ꝑ. ii. bene incorporent omnia et ceteris gumis liqfactis simul et pulueribus additis fiat emplastru et malaxet cu oleo mirtino et fiant magdaleones: et ponant in vase terreo vel cereo. et sicut fuerit. et cu opus fuerit sup corio extendant.

¶ Istud emplastru fm intentione compositionis est vsuale pro crepatis. et est illud quo vtimur. verum supra est positum cerotus ad crepatis cu pelle arietina. et fm illa descriptione a multis fit. sed quia etiam ista descriptio est laudata in illa materia eam scripsi: et fac illa descriptionem que tibi placet: qm ambe sunt optime.

¶ Gluten scriptorum fm multos est colla q vocat taurocolla q fit de corijs: sed Nichol. floren. in lib. vii. in caplo de curatione herie siue ramicis inqt. addat gluten carpentartorum. i. quo ligna conectunt ad inuice: et gluten scriptorum als pistatorum. i. colle de piscibus: ergo gluten scriptorum fm intentione Nicholi est colla pisciu: sed fm intentione bartholomei aliud est: qz i isto emplastro vtriusq; gluten ponit: ergo no sunt idem.

Emplastru de crusta panis ibidem. ꝑ. mastice: menthe: spodi: corallozum rub. sandalorum rub. et alborum ana. ꝑ. i. cruste panis assu infuse in aceto ꝑ mediaz horam. ꝑ. ii. olet de mastice: et citrinorum ana. ꝑ. i. farine ordei qtu sufficit et fiat emplastrum.

¶ Istud emplastru apud nos no est in vsu. Panis autem fm Auicen. in secudo canonis. oportet q sit panis mudus salitus. massam habens confectam fermentatus coctus bene itano: vltime vna nocte pmanes: et no comedatur calidus sicut e electio panis de simula nutritior est alijs: et el nutrimentu e me-

lius: sed est tardioris penetrationis. Emplastru de caricis fm Leonardu de preda palea in capt. de cura carbuculi. ꝑ. caricarum bene pinguiuz et siccaru lib. ꝑ. sinapis ꝑ. iii. farine fenugreci: et seminis lini ana. ꝑ. i. bdelij: armoniaci: galbani ana. ꝑ. i. dissoluantur gumme in oleo lignorum. et postea simul oia misceant pinguedimbꝑ prius colatis. et fiat emplastruz addendo farine ordei quod sufficit ad inspissandum.

¶ Istud emplastrum apud chirurgicos est multum in vsu sub nomine emplastri de ficibus. nam carice sunt ficus sicce pingues de quibus Joanes anglicus in capitulo de lapide renem inquit. fiat emplastrum de caricis. i. de ficibus siccis. Ficus autem ꝑ morbo vocantur durices vlceroze habetes in se grana sicut ficus. hec apud quosdam veruca i. porrus vocatur.

Emplastrum mirabile de pentadactylis: fm eundem in capt. de medicinis maturatiuis. ꝑ. granorum mirafolis mudatoruz numero xxx. amigdalaru dulcium numero. xx. foliorum ruter: et cicute: et celandone ana. ꝑ. ii. asungie porci. ꝑ. iii. olei colis quod sufficit: et fiat emplastrum fm artem.

¶ Istud emplastru non est in vsu. sed fm intentionem Leonardi est mirabile in illa materia. ipse ho Leonar. inquit. emplastru de pentadactylis: et postea dicit. ꝑ. mirafolis. scilicet granorum ipsius et idem est. Idem in ca. de vlcibus putridis inqt. alcherua. i. mirafol. ergo est cataputia maior. liber vero qui dicitur bulchasin. i. seruitor in tractatu scdo: ponit formam excoctandi grana alcherue: et vt inquit. ipse est cataputia maior siue pentadactylis et c. eius autem species due sunt. scilicet maior et minor. de qua Sera. duo capi. facit. vnus in quo dicit cataputia maior est arbor sicut ficus: cuius semen est factum ad modum zechiaron: que inueniuntur sub ventre bestiarum. minor ho est planta habens folia longa in longitudine vnus digitus aut duorum: et ambe in hortis nascuntur. Et minor apud rusticos herba chagarola vocatur: et ambe sunt note. Mesue de vtriusq; loquitur i cap. de albemefuch. Dias. autem vocat eam eijci siue sisamum agrestem.

¶ Licuta autem herba est que apud Diasco. conios vocatur. et apud Aui. fuchara. s; ipse ignorauit eaz vt dictuz est in vnguento de cicuta. Istud. Licuta autem est dicta q in caninaru modos lateat i iduc; stagnis nasci arudines calamiz dn. ex qru radicebꝑ expsu et sua uisum succu bibunt. vñ et varro ait. In =

Alca nō magnum in arbore crescit arundo. Illi⁹ z lactis p̄mit⁹ radicib⁹ humor. Dulcia cut nequeunt succo cōcedere mella.

Emplastrū de cētaurea fm̄ Petrū argillatā in cap. de fractura cranei. f. ossis capitis. & cētauree minoris. m. vi. temperent⁹ per vnā noctē in vino albo. deinde coquant⁹ vsq⁹ ad cōsumptionē medietatis vini: deinde coles⁹ z colatura bulliat vsq⁹ ad mellis spissitudinem: de qua accipias. ʒ. i. cere noue virgīs ʒ. ij. lactis mulieris. ʒ. ij. terbenent⁹ lib. i. cere noue. ʒ. iij. resine. ʒ. i. ʒ. thuris: mastice: gummi arabici añ. ʒ. misce: z fiat emplastrū z mirabiliter valet.

¶ Istud emplastrū apud nos non est i⁹ vsu. Centaurea autē maxime minor est herba que satis est nota. Serap. autē duo capi. facit. vnū de cētaurea maiore. aliud de minore: sed maior apud nos nō inueni⁹ neq⁹ inuēta fuit tpe macri. Minor vero nascit⁹ in loc⁹ aquosis z est simil⁹ herbe ypericon: aut pullegio montano. habet virgā longā quadra tam vntus palmi: z florem rubeum vergentem ad purpureitatē similē flori plante que dicitur ambes. z habet folia parua oblonga sicut folia ruthe: z semē sicut granū frumētī z habet radicem parua in qua nullum est iuuamentum. Idem in fine sui libri de virtute cētauree loquitur.

¶ Lac mulieris fm̄ Auicē. in secundo canonō. in capit. de lacte ait. Lac qd̄ melius est omnibus est lac muliebre. z melius est quod exybere suggendo bibitur aut sic mulgetur z melius est qd̄ est vehemētis albedinis eq̄lis eēntie qd̄ super vnguem distillatum figitur z nō currit z est pastus animalis ipsius planta bona z nō est in ipso sapor extraneus declinans ad acetositatem aut amaritudinē aut acredinē aut odorextrane⁹ horribilis

Emplastrū de bethonica libidē. & succi betonice: succi plātaginis: succi apij colatorum ana li. i. resine: cere noue ana. ʒ. iij. terbenent⁹ lib. i. coquāt⁹ primo vsq⁹ ad succo⁹ consumptionē: vltimo addatur terbenentina z fiat emplastrum.

¶ Istud emplastrū est in vsu. maxime apud medtolanenses.

¶ Betonica vero est herba q̄ apud Dia. vetonica vocat⁹. Auicē. in. iij. coll. inquit. alchison que in latino dicitur betonica: z in persica lingua berahūē. Apud quosdam etiā dicitur etiam lingua bubali. z ab altibus dicitur lingua equi. vide supra in sirupo de betonica. quia etiam aliqd̄ de ea ostendit. hęc est herba q̄ apud nos in pratis inuenitur.

Emplastrum bouinum quo communiter vtmur nos apothecarij. fm̄ Nicolaū florentinum in libro septimo in capitulo de cura fracture cranei per potionem. Recipe matris silue recentis vel passe vel etiam sicce ad libitum: z decoque in vino optimo donec minuatur tertia pars ipsius: deinde coletur: et tūc habeas terbetine: z cerei citrine: ana. ʒ. iij. olei rosar⁹. ʒ. ij. liquefiant: z coletur supra dictum vinum: deinde tam diu cum ipso vino ducatur cum spatula donec infrigidatum fuerit. z tūc collige z vtere:

¶ Istud ēplastrū fm̄ Nicolaū ē emplastrū quo coiter vtmur. ego vero existimo qd̄ istud emplastrū sit in vsu. in partib⁹ florentie sub noie emplastrū bouini: ʒ apud nos est vnguentū m̄ silue. z sic si leg⁹ istud amplastrū bouinū cum vnguento matris silue quod supra positū fuit videbitis qd̄ quasi idē sunt.

Emplastrū de adipibus fm̄ Galie. in lib. secretorum. & adips agni: adips porc⁹: vtili vituli: cerui: hirci: asini siluestris: anat⁹: galie: vulturis: ana omnium. ʒ. i. olei sisamini: olei de cherua: olei lentiscini. medule crur⁹ vaccini olei amigdarū amararū: cere albe oim ana. ʒ. ʒ. cere rubei: butiri vaccini: oim ana lib. i. liquefiat. z coles⁹ z admistret⁹.

¶ Istud emplastrū nō est in vsu. verū loco eius vtmur vnguento qd̄ appellatur vnguentum de adipibus de quo vide supra.

¶ Agnus autē ac porc⁹ vtili vitulus ceruus hircus sunt aialia que oibus nota sunt.

¶ Asinus siluestris de asino siluestri nullū auctore inuento mentio nē facere. Auicē. in secundo canonō. facit cap. de asino: sed non dicit an sit domestic⁹ an sil. z dicit qd̄ cinis carnis asini z epas⁹ ei⁹ cū oleo v⁹ supposit⁹ fissuris frigoris.

¶ Vultur est avis maligna q̄ alias aues of fendit vngulis ipsius ac cum rostro vt est notū apud aucupes. Papias inquit vultur a volatu tardo noīta dicit⁹. inde infravultures sicut z aquile vltra maria cadauera sentiunt.

¶ Oleum sisamini. i. de granis sisami oleū de cherua. i. de pentadactilo seu cataputia maior oleū lentiscini. i. de granis lentiscini que in insula cybio inuenit⁹. z fm̄ multos gūmi ipsi⁹ arboris mastix appellat⁹. zc.

¶ Expleta sectōe de vnguentis emplastris z cerotis: eā q̄ vltima ē iuxta ordinē p̄missuz sectionē de oleis aggrediemur: si nos oleo gratie sue pfuderit dñs: cui⁹ influxu deficiēte in nihilū tēdūt vniuersa: qua exacta huic operi nostro finē statuemus ad alia forsitan non vtiliora accessuri.